

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ

Рожнов М. Ю

Науковий керівник: Чуприна О. А., канд. екон. наук.
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

У сучасних умовах розвитку України важливе положення займає соціально-економічний розвиток. В кожному регіоні є специфічні характеристики соціально-економічного стану, але його сучасний стан визначається, перш за все, загальним станом економіки країни. Перед всіма регіонами стоїть завдання забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку. Проблеми стійкого і погодженого соціально-економічного стану країни в цілому і окремих регіонів є як ніколи актуальними на сучасному етапі становлення України як рівноправного і стабільного члена світового співтовариства.

Метою дослідження є аналіз соціально-економічного стану Харківського регіону і України в цілому. Для досягнення поставленої мети вирішуються наступні завдання:

- систематизувати теоретичні підходи, що склалися, до дослідження соціального і економічного стану регіону;
- вивчити вміст, виявити типи та принципи економічного розвитку на основі вітчизняного і зарубіжного досвіду;
- провести аналіз економічних показників і рівня життя населення Харківської області;
- позначити проблеми і визначити пріоритети розвитку Харківської області.

У дослідженні використовується сукупність прийомів і методів наукового пізнання соціально-економічних явищ і процесів: статистичного, порівняльного аналізу. До аналізу залучалися дані Комітету державної статистики України, Харківської області; статистичні матеріали, опубліковані в науковій і періодичній літературі.

Сільське господарство Харківської області спеціалізується на виробництві зерна, цукрового буряка, соняшнику, м'яса, молока, овочів і фруктів. У області є великий селекційний центр " Українка". Сільське господарство характеризується високим рівнем розвитку. Незважаючи на свій індустріальний характер, область дає близько 5% валової продукції сільського господарства усієї країни. Це добре видно з табл.1.

Таблиця 1

Індекси обсягу сільськогосподарського виробництва за 2007-2011 рік (%)

Регіон	2007р. до 2006р.	2008р. до 2007р.	2009р. до 2008р.	2010р. до 2009р.	2011р. до 2010р.
Україна	93,5	117,1	98,2	98,5	117,5
Харківська область	103,2	107,9	88,7	88,6	141,6

Так само, інвестиційна і будівельна діяльність грають дуже важливу роль в Харківському регіоні. Для того, щоб будівельна галузь в Харківській області в 2010 році відновила активну діяльність, необхідно виділити спрощену дозвільну систему, надмірна складність якої гальмувала прихід інвестицій в галузь (табл. 2).

Таблиця 2

Обсяг виконаних будівельних робіт* (в % до попереднього року)

Регіон	2007р.	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.
Україна	115,6	84,2	51,8	94,6	111,0
Харківська область	110,2	95,0	64,2	91,6	78,1

* За даними великих, середніх і вагомих за об'ємами малих підприємств

Харківська область, як і Україна в цілому, тільки починає набирати колишні оберти після кризи.

У 2010 році збільшення об'ємів будівельних робіт сталося по усіх основних видах будівельної діяльності. На загальну тенденцію понад усе вплинули підприємства, які займаються будівництвом будівель і споруд (доля в загальному об'ємі - 92,7%). Серед них в 29,1% разів збільшили об'єми робіт підприємства, які здійснюють будівництво доріг, аеродромів та інші. На 24,4% збільшили об'єми робіт підприємства, які займаються загальнобудівельними роботами.

Розглянемо ціни і тарифи в Харківській області. За даними Головного управління економіки Харківської облдержадміністрації (ХОГА) стабілізувати цінову ситуацію в регіоні дозволила співпраця ХОГА з виробниками і реалізаторами продуктів харчування. Як відмітив М. Добкін, тільки два види продуктів на Харківщині коштують дорожче, ніж в середньому по країні, - це сало і свинина.

Таблиця 3

Індекси споживчих цін по в 2007–2011 рр. %

	2007р.	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.
Україна	116,6	122,3	112,3	109,1	104,6
Харківська	119,1	123,8	112,9	109,0	104,1

З табл. 3 видно, що аж до 2009 року на Харківщині споживчі ціни були вищі, ніж загалом по країні (рис. 1).

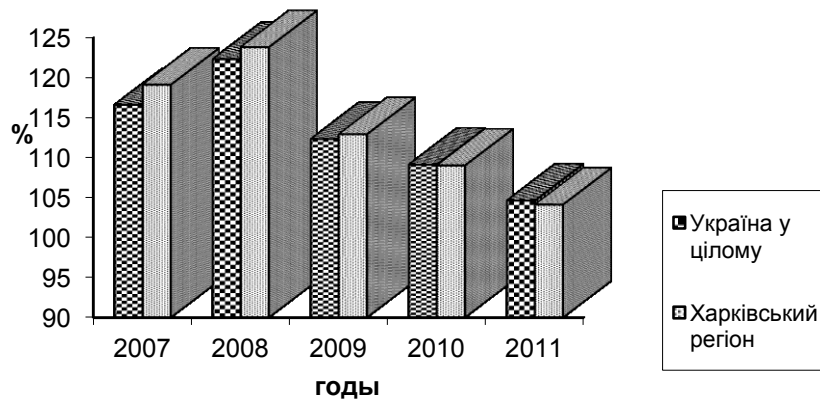

Рис. 1. Індекси споживчих цін по деяких регіонах в 2007-2011 роках

Розглянемо споживчий ринок в Харківській області. За даними управління споживчого ринку Харківської облдержадміністрації в 2010 році встановилися невисокі темпи зростання товарообігу (табл.4).

Таблиця 4

Темпи зростання обороту роздрібної торгівлі (у порівнянних цінах), %

	2007р. до 2006р.	2008р. до 2007р.	2009р. до 2008р.	2010р. до 2009р.	2011р. до 2010р.
Україна	128,8	127,1	127,1	107,6	114,7
Харківська	126,6	128,3	128,3	106,0	116,4

Щоб їх значно збільшити, треба вводити в експлуатацію десятки супермаркетів. Окрім цього, не можна постійно підтримувати високі темпи зростання товарообігу, як в 2008 р., коли за квартал об'єм товарообігу в Харківській області зростав на 20-30%. «В області був щонайпотужніший споживчий попит, без зупинки будувалися і вводилися в експлуатацію нові торгові об'єкти», - відмітив представник ХОДА.

Безпосередньо на соціально-економічний стан Харківського регіону впливають об'єми експорту-імпорту товарів і послуг. У 2011 році експорт став більше на 28% більший ніж у 2010 р., імпорт збільшився на 24%. У 2010 році імпорт товарів склав 60739,1 млн. дол. США. Об'єм обласного експорту товарів склав 1834,1 млн. дол. США, що на 640,9 млн. дол. менше, ніж в 2008 році (2475 млн. дол.) і усього лише на 26% більше, ніж в кризовому 2009 року. При цьому по темпах зростання експорту Харківська область займає 18-е місце в Україні і значно поступається абсолютно усім регіонам, економіка яких орієнтована на експорт.

Результати дослідження економічного розвитку Харківської області за 2006-2010 рр. свідчать про наявність негативних, а у ряді випадків критичних, тенденцій в розвитку економіки області. Як і раніше, найбільше економічна ситуація погіршується в сільському господарстві, у сфері капітальних інвестицій і зовнішньоекономічній діяльності, а також у сфері соціального захисту населення.

Список використаної літератури:

1. Економічна статистика: Навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. / Р.М.Моторін, А.В.Головач, А.В.Сидорова та ін. За заг.ред. Р.М. Моторіна. – К.:КНЕУ, 2005. – 326 с.
2. Лугінін О.Є., Білоусова С.В. Статистика.: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
3. Уманець Т.В. Економічна статистика: Навч.посібник. – К.: Знання, 2006. – 429 с.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>)
5. Електронна «інвестгазета» України (<http://www.investgazeta.net/kompanii-i-rynki/oborot-roznychnoj-torgovli-v-ukraine-3-mlrd.-160327/>)
6. Електронна газета «Mignews» (<http://mignews.com.ua/ru/articles/67969.html>)
7. Новини Харкова, новини України. Главное™ (<http://glavnoe.ua/articles/a4105>)